

Motion till riksdagen 2021/22:4293

av **Bengt Eliasson m.fl. (L)**

med anledning av skr. 2021/22:60 Riksrevisionens rapport om Försäkringskassans arbete med att förebygga sjukskrivning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att förbättra Försäkringskassans arbetssätt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I skrivelsen redogör regeringen för sin bedömning av de iakttagelser som Riksrevisionen har gjort i rapporten Försäkringskassans arbete med att förebygga sjukskrivning – ett otydligt uppdrag (RiR 2021:19).

Granskningen visar enligt Riksrevisionen att det finns brister i Försäkringskassans arbete med att förebygga sjukskrivningar då det gäller både effektivitet och enhetlighet. Riksrevisionen anser även att regeringen inte har gett Försäkringskassan ett tydligt uppdrag att förebygga sjukskrivningar. Granskningen visar också att det finns regionala skillnader i användningen av förebyggande sjukpenning, att ersättningarna förebyggande sjukpenning och det arbetsplatsinriktade rehabiliteringsstödet sällan används förebyggande samt att de förebyggande ersättningarna inte är särskilt kända i primärvården och bland arbetsgivare. Riksrevisionen konstaterar vidare att förebyggande insatser är svåra att utvärdera och rekommenderar regeringen att förtydliga Försäkringskassans ansvar och uppdrag när det gäller att förebygga sjukfrånvaro, arbetsoförmåga och sjukskrivningar samt att säkerställa att effekter av förebyggande insatser som ges med ersättningarna utvärderas.

Regeringen hänvisar till de relevanta utredningar om Försäkringskassan och försäkringssystemet som regeringen har tillsatt.

Liberalerna delar Riksrevisionens slutsatser och rekommendationer. Försäkringskassans arbetssätt måste bli föremål för ett större reformarbete under 2020-talet. Dagens försäkringskassa brottas återkommande med ett lågt förtroende från allmänheten. Detta är inte hållbart. Under myndighetens paraply ryms en stor mängd för samhället viktiga försäkringar och bidrag såsom bedömningen av sjukpenning, boendetillägg, närstående-penning, bilstöd, assistansersättning, barnbidrag, etableringsersättning och föräldrapenning. Den administrationströtthet som både brukare och förmånstagare såväl som läkare beskriver efter kontakt med Försäkringskassans måste tas på största allvar.

Liberalerna menar att det är av största vikt att myndigheten i sitt direktiv ges ett portaluppdrag att stötta och lotsa. Försäkringskassan måste bli en partner för de sjuka i arbetet för att komma tillbaka, samt för sjukvården i stort. Sjukskrivningsprocessen från Försäkringskassan består i dag av en standardiserad kedja av insatser som inte är direkt kopplade till några av de vård-, behandlings- eller rehabiliteringsinsatser som den enskilde går igenom. Sjukskrivningen ska vara en del av vård och behandling.

Sjukskrivningsprocessen från hälso- och sjukvårdens sida består däremot av individuellt anpassade vård- och rehabiliteringsflöden som inte alls är anpassade efter de tidsperioder som Försäkringskassan arbetar utifrån.

Liberalerna ser behov av att utveckla en ny insats, ”Individuellt stöd och vägledning”, som ska vara ett individuellt utformat stöd i den ofta svåra vägen genom sjukdom, rehabilitering och tillbakagång till arbete och vardag. Den som är sjukskriven en längre period hamnar ofta i flera personliga svårigheter som i normalfallet är kopplade direkt till sjukdomen eller skadan, men ibland inte, det senare då det finns ett starkt behov för dem som behöver mer stöd för att komma ur sin sjukskrivning. Med hjälp av en handledare får man som sjukskriven med detta ett individuellt anpassat stöd som hjälper en att snabbare hitta tillbaka till det nya normala efter sjukskrivningen.

Allt detta föranleder att ett större reformarbete av Försäkringskassan krävs. Därför bör riksdagen tillkännage för regeringen att en utredning för ett reformerat arbetssätt för Försäkringskassan bör tillsättas.

Bengt Eliasson (L)

Johan Pehrson (L)

Lina Nordquist (L)

Christer Nylander (L)

Allan Widman (L)

Maria Nilsson (L)

Gulan Avci (L)

Mats Persson (L)